

Ljubljana, 23. 12. 2019

POBUDE ZA KREPITEV ZDRAVJA Z NARAVO

**Spoštovana ministrica dr. Aleksandra Pivec
s sodelavci!**

Veseli nas, da ste prisluhnili našim pobudam glede nadaljnega razvoja dejavnosti:« **Krepitev zdravja z naravo**«. Prvotno smo vam že poslali pobude, ki ste jih delno že pregledali (pobude smo poslali iz Ekoci – eko civilne iniciative Slovenije – združenje za trajnostno prihodnost Slovenije) dne 5.8. 2019 pod naslovom: » Zdravljenje z naravo - priložnosti za diverzifikacijo dejavnosti na kmetijah - izzivi na področju zdravja in kakovosti življenja«.

Zahvaljujemo se vam, da ste se udeležili posveta na Agri dne 30.8.2019 z naslovom: »Zdravljenje z naravo – priložnosti za zdravstveni turizem, kulinariko in izboljšanje prihodkov na kmetijah.« Sporočilo za javnost iz posveta in pobude pa so objavljene tudi na spletni strani www.ekoci.si;

Kot dogovorjeno na posvetu na Agri smo skupaj s strokovnjaki in nevladniki pripravili te še bolj konkretne pobude: » **Krepitev zdravja z naravo**«, ki vam jih pošiljamo in nudijo čudovito izhodišče za nadaljnji razvoj te dejavnosti, oživitve podeželja in so v skladu s sodobnimi trendi in potrebami trga. Podpirajo trajnostni razvoj podeželja, prispevajo k izboljšanju prihodkov na kmetijah vključno z novimi aktivnostmi za boljše počutje in krepitev zdravja ter vzpodbudilo medgeneracijsko življenje na podeželju. To bi pripomoglo tudi pri predstavitvi Slovenije kot zelene, zdrave in aktivne destinacije v času, ko bo Slovenija predsedovala Evropski uniji leta 2021.

S tem bi razvila Slovenija nova privlačna delovna mesta na kmetijah, kar je ključno za povečanje prihodkov na podeželju ter za ohranitev poseljenosti zlasti hribovitih območij in območij z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD). Za izboljšanje počutja ljudi je krepitev zdravja z naravo velika priložnost tako za telesno kot za duševno zdravje in dobro počutje, ki neposredno vpliva ne samo na kakovost življenja, ampak tudi na dobre odnose v družbi ter delovno uspešnost in produktivnost. V nadaljevanju so zbrani predlogi za ureditev področja »**Krepitev zdravja z naravo**«.

0. SISTEMSKA UREDITEV PODROČJA »KREPITEV ZDRAVJA Z NARAVO NA PODEŽELJU«

Nekatere dejavnosti so že urejene, mnoge pa še ne:

0.1 Apiterapija kot metoda zdravljenja.

0.2 Zelišča, ki neposredno ali posredno vplivajo na dobro počutje:

- gojenje zelišč in ureditev vrtov za aromaterapijo in sprostitvev v naravi,
- nabiranje zelišč kot izkustveno-sprostitutvena aktivnost,
- izdelki iz zelišč: njihovo ustvarjanje in/ali uporaba.
- Vključevanje zelišč v nastanitveno kakovost (blazine, zeliščne postelje, spanje na seniku z zelišči, zeliščne kopeli, mila...)

Vse to kot del ponudbe na kmetiji v okviru wellness ponudbe ali ponudbe aktivnega preživljanja prostega časa oz. sodelovanje pri teh opravilih in tako prispevek k dobremu počutju in wellnessu.

0.3 Aromaterapija – vključevanje aromatičnih rastlin in njihovih izdelkov:

- v kulinariki, v wellness storitvah, najti nove načine za nove izvirne celostne storitve kot so npr: volneni objem, konopljin objem, žajbljanje - razvoj celostnega pristopa k krepitevi zdravja z volno, konopljo, zdravilnimi rastlinami ..

0.4 Narava in gozd za dobro počutje:

- spoznavanje gozda,
- nabiranje divjih rastlin,
- priprava jedi iz divjih rastlin,
- spoznavanje regenerativnih moči, ki jih najdemo v naravi,
- izvajanje dogodkov za krepitev zdravja v naravi (npr. pravilno dihanje, hoja, joga na kmetiji, meditacije v naravi...).

0.5 Gozdni vrtci in gozd za šolajočo mladino: dota za zdravje

- spoznavanje gozda: rastlin in živali,
- bivanje v gozdu,
- kaj delamo v gozdu?,
- preživetje v gozdu....

0.6 Gozdna »rehabilitacija«:

- rehabilitacija z obiskom gozda,
- rehabilitacija s pomočjo dreves...
- senzorična terapija - nabiranje gozdnih sadežev in ustvarjanje z gozdnimi sadeži in materialom iz gozda....

- vodne terapije

0.7 Rekreatijsko sprostitveni poligoni:

- zeliščni senzorični poligoni: nasadi zelišč oz. izdelki iz zelišč v kombinaciji z drugimi pomagali za sproščanje,
- rekreacija v naravi, rekreacijsko-sprostitveni kotički na kmetiji,
- sprostitvene sobe, vrtovi, gozd...krepitev zdravja v podzemnih jamah, ob izvirih in tolmunih

0.8 Rehabilitacija s pomočjo živali:

- po vzoru hipoterapije (terapije s konji se že izvajajo), v tovrstne sprostitvene ali terapevtske aktivnosti lahko vključimo tudi druge primerne živali. (vodenje osla, alpake, oskrba kuncev, perutnine...)

0.9 Ohranjanje in krepitev dobrega počutja z uporabo naravnih materialov:

- spoznavanje naravnih materialov in povezovanje z materijo: zemlja, les, voda, kamen, volna, lan,..
- ustvarjanje prostorov z ničelnim elektromagnetnim sevanjem in z možnostjo ozemljitve – kot oblika razbremenitve pred vse večjimi sevalnimi obremenitvami v vsakdanjem življenju.
- uporaba naravnih materialov za umetniške izdelke,
- izdelovanje uporabnih izdelkov iz različnih materialov.

0.10 Delovne skupine sproščanja v naravi/kmetiji: delovne skupine: »z delom na kmetiji do dobrega počutja«

- delo na kmetiji kot sodobna in zdrava oblika fitnesa (agrofitnes), sprostitve in izboljšanja počutja. Kmečka opravila (npr. grabljenje, sajenje, pobiranje pridelkov...) lahko poteka kot terapija pod vodstvom osebnega trenerja oz. fizioterapevta, da oseba krepí določene mišice.

0.11 Medgeneracijski centri na kmetiji: druženje in predaja dediščine med generacijami:

- prikaz življenja več generacij na kmetiji,
- delo posamezne generacije na kmetiji: vključevanje udeležencev,
- možnost življenja na kmetiji in vključevanje v vsakdanji ritem družine za določen čas.
- Bivanje na kmetiji za daljši čas
- ustanavljanje sobivanjskih skupnosti na kmetijah

1. SODELOVANJE MINISTRSKIH SLUŽB PRI IZVEDBI »KREPITEV ZDRAVJA Z NARAVO« na podeželju:

KAKO:

- narediti pregled obstoječe ponudbe po mikro-lokacijah (MKGP v sodelovanju z kmetijsko svetovalno službo),
- definirati standarde za zdravju prijazne produkte in storitve ter smernice za zagotavljanje kakovosti in varnosti (strokovna delovna skupina na MKGP v sodelovanju z MZ, NIJZ in KGZS in zainteresiranimi NVO),
- razviti usposabljanje in vzpostaviti podporo za razvoj teh storitev na kmetijah (NIJZ v sodelovanju s KGZS),
- povezati obstoječo ponudbo v celovite produkte in tržne pakete (LAS in drugi projekti MKGP), vzpostaviti/vključiti se v lokalna partnerstva za promocijo zdravega načina življenja (NIJZ, KGZS, lokalna društva, zavodi, socialna podjetja in druga razvojna partnerstva v lokalnih okoljih)
 - vključevanje kmetij kot lokacij izvajanja določenih programov,
 - vključevanje programov posameznih kmetij v širše programe Krepitev zdravja z naravo
 -

KDO?

- MKGP
- Nacionalni inštitut za javno zdravje,
- Centri za krepitve zdravja,
- Zdravstvene fakultete,
- Centri za socialno delo,
- Nevladne organizacije (društva, zavodi, ustanove...) s sorodnimi programi
- Socialna podjetja s podobnim programom
- Učne mentorske kmetije, ki imajo rehabilitacijski program:
 - o Vzpostaviti je potrebno pogoje za strokovno usposobljenost izvajalcev,
 - o Registre izvajalcev,
 - o Evidenco izvajalcev.

1.1 Organizirati oz. zakonsko urediti NOVE POKLICE (lahko v obliki

Nacionalne poklicne kvalifikacije-NPK) in določiti pogoje za nove poklice:

- a) Zeliščar pridelovalec – že uveljavljen NPK
- b) Apiterapevt –
- c) Fitoterapevt – že uveljavljen NPK
- d) Aromoterapevt – že uveljavljen NPK
- e) Vodnik v gozdu za dobro počutje, (»Gozdni trener«)

- f) Rekreativno sprostitev trener
- g) Rehabilitacija s pomočjo živali (delno urejeno)
- h) Trener z naravnimi materiali za dobro počutje
- i) Trener agrofiteza,
- j) Vodja medgeneracijskega centra na kmetiji
- k) Ambasador dobrega počutja z naravo:
 - o določiti kaj to pomeni, določiti pogoje za pridobitev tega naziva,
 - o kdo bo to izvajal in preverjal.

2. OBVEZNOSTI ZA IZVEDBO:

- a) Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano:
 - urediti izrazoslovje 'zdravje, zdravljenje, zdraviti' z Ministrstvom za zdravje, da ta izraz ne bo več samo domena Ministrstva za zdravje, ampak tudi ostalih ministrstev, ki skrbijo za zdravje državljanov. S tem ne bo več prišlo do 'nepravilnega izrazoslovja', kot je v tem dokumentu 'dobro počutje' namesto 'zdravje'.
 - zakonsko omogočiti vse navedene predloge izvajanja Krepitev zdravja z naravo' na kmetijah v okviru registracije dopolnilnih dejavnosti na kmetiji;
- c) Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti:
 - uvede naj stimulacije za ljudi (po principu subvencij za mlade kmeta), ki gredo iz javnih služb na podeželja in odpirajo delovna mesta na kmetijah
- d) Ministrstvo za zdravje:
 - aktivno in angažirano sodelovati pri vzpostavitvi sistema 'Krepitev zdravja z naravo' zlasti z MKGP pri aktivnostih, ki zadevajo kmetije.

Področje »Krepitev zdravja z naravo« je pomembna gospodarska panoga z mnogimi priložnostmi tako za mlado generacijo kot za starejše na podeželju. S povezovalnimi ukrepi bomo lahko zagotovili preživetje na podeželju tudi prihodnim generacijam in že danes izboljšali življenje številnim družin in posameznikom.

Prosimo za proaktivni pristop k ureditvi stanja, za strokovno podporo smo vam na razpolago. Naprošamo za povratno informacijo.

S spoštovanjem!

EKOICI in predstavniki univerze, inštituta, društev, nevladnih organizacij in zainteresirana javnost ; v skupnem imenu pošilja Irena Rotar, predsednica Ekoci

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Ulica Savinjske čete 4, SI- 3310 Žalec - w: www.ekoci.si - t: +386 40 203 055 E: ekoci.si@gmail.com

Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije; Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen ; Ekoci Green Tourism ; Ekoci Nič nas ne

sme presenetiti - bodimo pripravljeni